

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський університет імені Бориса Грінченка
Освітня програма	2813 Видавнича справа та редагування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	061 Журналістика

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2813
Назва ОП	Видавнича справа та редагування
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кіца Мар`яна Олегівна, Сидорук Анастасія Романівна, Супрун Володимир Миколайович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.04.2021 р. – 17.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/zvit OPP_vsr.pdf

Програма візиту експертної групи <https://ij.kubg.edu.ua/pro-instytut/news/events/eventdetail/85/-/vidkryta-zustrich-z-ekspertnoiu-hrupoiu.html>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитаційна експертиза освітньої програми «Видавнича справа та редагування», яка відбулася у Київському університеті імені Бориса Грінченка, засвідчила, що інформація подана у звіті про само оцінювання, відповідає реальному стану справ. Експертна група проаналізувала внутрішню нормативно-правову базу, якою регулюється навчально-виховний процес в університеті, документи, що перебувають у вільному доступі на офіційному сайті вишу, робочі програми навчальних дисциплін, матеріально-технічні ресурси ЗВО і дійшла висновку, що ЗВО забезпечує надання якісних освітніх послуг з урахуванням думки основних стейкхолдерів і сучасного ринку праці в галузі видавничої справи. Навчальний процес базується на принципах демократичності, відкритості, студентоцентричності з дотриманням вимог академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу. Зустріч зі здобувачами вищої освіти виявила загальну задоволеність ними навчальним процесом, викладацьким складом, атмосферою творчості та корпоративного духу, який пропагується ЗВО. Одержана у ході дистанційної експертизи результативна база дозволяє експертній групі зрозуміти: навчальний процес відбувається відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» на високому рівні, навчально-методичне забезпечення здобувачів цілком достатнє, кадровий потенціал ОП – високий, що дає можливість освітній програмі досягти програмних результатів навчання і виформувати висококваліфікованого фахівця в галузях журналістики та видавничої справи і редагування.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Освітня програма чітко зорієнтовує про освітні цілі та програмні результати навчання, враховуючи регіональний контекст, думку всіх заінтересованих осіб та кращі практики вітчизняних і зарубіжних ЗВО з аналогічними ОП. 2. ОП має потужний практико-орієнтований характер завдяки інноваційній моделі організації освітнього процесу за схемою «аудиторія – центри компетентностей – бази практик», що корелюється з принципами дуальної освіти. 3. Здобувачі вищої освіти долучаються до програм академічної мобільності, що свідчить про чіткість та зрозумілість для них правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. 4. Науково-педагогічні працівники мають можливість самостійно обирати місце проведення занять відповідно до теми, зокрема у Центрах компетентностей та безпосередньо на базах практики, що є інноваційним підходом. 5. Здобувачі мають можливість ознайомитись з критеріями оцінювання та формами проведення контрольних заходів на кількох ресурсах – на сайті кафедри, ЕНК на платформі Moodle, на першому занятті з дисципліни. Академічна доброчесність регламентована кількома внутрішніми документами. Позитивною практикою є підписання здобувачами та НПП Декларації про академічну доброчесність та функціонування Школи академічної доброчесності. 6. Унікальним є кадровий ресурс, який забезпечує навчальний процес, адже понад 70% професорсько-викладацького складу мають практичний досвід і є діючими фахівцями галузі. 7. Високий рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення, наявність комфортного та безпечного для життя та здоров'я освітнього середовища, обладнання, яке повною мірою забезпечує набуття студентами необхідних практичних навичок, безоплатний та безперешкодний доступ до всіх ресурсів ЗВО, необхідних для навчання та викладання на ОП. 8. Роботодавці беруть безпосередню участь як в навчальному процесі шляхом рецензування кваліфікаційних проектів, участі в ЕК, у звітних конференціях щодо практики, так і організаційних заходах, зокрема круглих столах, які відбуваються щороку.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Блоковий принцип побудови вибіркового компонента навчального плану освітньої програми не має функціонального навантаження (блок лише «урізноманітнює» структурно-композиційний комплекс навчального плану), частково обмежуючи при цьому право вільного вибору здобувачами освітніх компонентів вибіркового циклу. 2. Оскільки відсутній окремий документ, який би регламентував порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а ЗВО зазначає, що він регулюється «Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Київського університету імені Бориса Грінченка», то рекомендується більш конкретно прописати регуляторні механізми такого визнання у вигляді окремого розділу зазначеного документа для більш чіткого та повного розуміння здобувачами вищої освіти даної процедури. 3. Не регламентовано конкретної форми повторного вивчення дисципліни. За умови повторного аудиторного (або в режимі он-лайн занять) прослуховування здобувачами курсу, рекомендуємо розглянути можливість оплати праці науково-педагогічних працівників за додаткове навантаження. 4. На сайті ЗВО не відображено зведеної інформації по кафедрі про результати опитування «Викладач очима студентів». Рекомендуємо оприлюднити на сайті ЗВО зведену інформацію про результати опитування «Викладач очима студентів», яка б відображала показники не лише викладачів, але й кафедр загалом. Це підвищило б механізми міжкафедрального змагання, що позитивно впливало б на ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма «Видавнича справа і редагування», що реалізується у Київському університеті імені Бориса Грінченка з 2017 р., сягає своїм корінням 2012 року, коли у виші розпочалася підготовка фахівців для видавничої галузі. Тому ЗВО має усталені потужні традиції надання освітніх послуг майбутнім видавцям і редакторам, в основу яких покладено інноваційний принцип побудови освітнього процесу за схемою «аудиторія – центри компетентностей – бази практик», що виявляє унікальний практико-орієнтований підхід до навчання й викладання. Такий підхід закономірно визначає основні цілі ОП, які полягають у «формуванні здатності випускника розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов; наданні освіти в галузі журналістики із широким доступом до працевлаштування в сфері видавничої справи та редагування». Декларовані цілі цілком корелюються із місією університету (<https://cutt.ly/wzbJyxL>) та його стратегічними завданнями на 2012-2022 рр. (<https://cutt.ly/EzbJo8o>), сукупна проекція яких на освітню програму індукує «високоякісну підготовку кадрів для медійної та видавничої сфер, а саме професіоналів нової формації, які усвідомлюють суспільну значущість своєї професії, діють на засадах інтелектуальної свободи та різноманітності, толерантності і людиноцентризму, із дотриманням принципів вільного доступу до інформації, здатні до інновацій на засадах лідерства-служіння». Означений підхід має свою результативність: ЗВО готує висококваліфікованих фахівців для галузі об «Журналістика» за професійним напрямком «Видавнича справа і редагування».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Імплементация освітньої програми та її програмних результатів навчання інспірована низкою зацікавлених сторін, що виявляє різноаспектний підхід до реалізації цілей ОП. Ініціатором запровадження освітньої програми у стінах Київського університету імені Бориса Грінченка стала академічна спільнота та менеджмент ЗВО. Їх інтерес продиктований низкою факторів: 1) значним попитом фахівців у галузі видавничої справи, на що вказав моніторинг ринку праці, який провела робоча група й результати котрого обговорені на засіданні кафедри (пр. №7 від 07.02.2017); 2) віднайденням своєї ніші в освітньому середовищі регіону й України в цілому, на що вказало обговорення освітньої програми з фахівцями вітчизняних (Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Українська академія друкарства) та закордонних (Бельмонтський (США) та Ягелонський (Польща) університети) вишів; 3) матеріально-технічними і кадровими спромогами ЗВО забезпечувати навчально-виховний процес на високому академічному рівні. Серед основних ініціаторів упровадження ОП постали й роботодавці. Найактивнішими виявилися: Л.П. Лихач (вид-во «Родовід»), Р.В. Ярошенко (вид-во «Білий тигр»), Т.М. Верба (вид-во «Баланс Бізнес Букс»), О.А. Осмоловська («Видавничий центр 12»), В.С. Ковальський (вид-во «Юрінком-Інтер»). Неабиякій активності залучення роботодавців сприяє й рада роботодавців (<https://cutt.ly/WzJKTec>). Її пропозиції враховувалися під час запровадження освітньої програми й продовжують братися до уваги зараз, адже в університеті розпочато процедуру модернізації ОП (думки ради роботодавців щодо модерзації завдань студентів безпосередньо керівниками з баз практик зафіксовано у протоколі кафедри №9 від 08.04.2020). На зустрічі з фокус-групою президент ГС «Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів» О.В. Афонін підтвердив залученість як до проектування цілей та програмних результатів навчання ОП на початку її реалізації, так і до її обговорення під час приведення у відповідність до освітнього стандарту після його з'яви; врешті – брав участь в обговоренні проекту ОП, який перебуває на етапі обговорення (<https://ij.kubg.edu.ua/informatsiya/obhovorennia-osvitnikh-prohram>). Не менш важливою в обговоренні цілей і ПРН, як виявила експертна група, є думка студентів і випускників. Зокрема, студенти Загоруй А.С., Кучережко Д.О. підтвердили свою долученість до модернізації ОП: їхня пропозиція щодо зменшення кількості кредитів практики на IV курсі на користь аудиторного навантаження була врахована. Випускник колишньої спеціальності «Видавнича справа і редагування» М.С. Фруктов підтвердив свою участь у щорічних круглих столах, які організовує профільна кафедра з метою обговорення ОП. До числа інших стейкхолдерів належить і Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів, НСЖ України, Відділення масової комунікації «НАН ВО України», участь яких у модеруванні ОП позитивно впливає на кінцеві цілі й програмні результати навчання.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду

аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Реалізуючи цілі та ПРН освітньої програми, ЗВО врахував основні тенденції розвитку спеціальності, галузевий та регіональний контексти. Освітні компоненти та програмні результати навчання «працюють» на кінцеві цілі ОП, зважаючи на те, що нині відсутня окрема спеціальність «Видавнича справа і редагування», освітня програма повністю відповідає спеціальності Об1 «Журналістика», адже поруч із ПРН, які дають можливість реалізуватися випускнику в галузі журналістики, ОП формує специфічні ПРН, котрі відповідають галузі видавничої й редакторської діяльності. Тому випускники мають широкий спектр можливостей для професійної реалізації. Крім того, програмні результати навчання, сформовані ЗВО, відповідають динаміці розвитку галузі: поява нових та наповнення новим змістом наявних редакторських професій, удосконалення технологій, технічне оновлення виробництва тощо. Оскільки ЗВО належить до комунальної форми власності, це накладає свій відбиток на відповідність аналізованої ОП регіональному контексту. Зокрема, відчутна підтримка Київської міської адміністрації, співпраця з якою дає можливість реалізації освітньої програми у розробці й запровадженні європейських практик суспільної комунікації, реалізації пріоритетів розвитку столиці тощо. Також департамент суспільних комунікацій КМДА підтримав проєкт здобувачів ОП «Київ – Всесвітня Книжкова Столиця» (див. <https://cutt.ly/ZzJN181>), яка стала частиною комплексної міської цільової програми «Столична культура 2019-2021». По суті, освітня програма передовсім враховує власне регіональний контекст, який дає максимальні можливості реалізації її випускникам (КМДА, основні стейкхолдери-роботодавці також столичні). Крім того, ЗВО залучає позитивні практики інших українських вишів: простежується досвід реалізації аналогічних освітніх програм Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, Української академії друкарства. Цінно, що університет запозичує кращі зразки у європейських лідерів вищої освіти, які мають відповідні освітні програми: ОП «Видавнича справа» Бельмонтського університету США (<https://cutt.ly/wxkHsI2>), ОП «Редагування» Ягелонського університету Польщі (<https://cutt.ly/ZxkHE7>). Це дає можливість аналізованій освітній програмі залишатися в курсі основних освітніх трендів у галузі видавничої справи та редагування не лише України, але й світу.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітня програма «Видавнича справа та редагування» за першим (бакалаврським) рівнем освіти повністю відповідає Національній рамці кваліфікацій за фахом, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України 2011 року «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», оскільки на момент її прийняття не був прийнятий освітній стандарт. Після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю Об1 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня освіти у 2019 р. (наказ МОН України від 20.06.2019 № 864) освітня програма була приведена у повну відповідність до освітнього стандарту, що виявляється в досягненні здобувачами програмних результатів навчання, визначених на законодавчому рівні. Процес приведення у відповідність не був формальним, а відбувався з урахуванням усіх процедур: обговорення на рівні всіх зацікавлених осіб, що дало свої результати – експертна група не виявила жодних розбіжностей між чинним освітнім стандартом і реалізованою в університеті ОП. Тому випускники аналізованої ОП оволодівають тими програмними результатами навчання, які не суперечать стандарту вищої освіти і корелюються з сучасними потребами галузі.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Реалізація ОП передбачає активну співпрацю з усіма зацікавленими сторонами: академічною спільнотою, роботодавцями, випускниками та здобувачами вищої освіти. 2. Специфікою освітньої програми є врахування галузевого та регіонального контексту (на рівні баз практик, реалізації спільних з КМДА проєктів, створенні випускних кваліфікаційних проєктів тощо) у підготовці фахівців, що дає можливість відповідати запитам ринку праці, особливо Київщини.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Унікальність освітньої програми окреслювалася б ще чіткіше, якби на її основі реалізовувались сертифікатні програми, тому рекомендуємо ЗВО запровадити такі програми, що дало б можливість залучати до ОП не лише здобувачів, які на ній навчаються, але й студентство з інших освітніх програм.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП в контексті критерію 1 цілком відповідає вимогам. Маємо пряму відповідність стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем, залученість стейкхолдерів, урахування позитивного досвіду вітчизняних та іноземних вишів. Вказана рекомендація дасть змогу ЗВО лише посилити освітню програму в аспекті її наближення до реальних потреб видавничого бізнесу й редакторської майстерності.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Моніторинг експертною групою змісту ОП і навчального плану дав розуміння: обсяг освітньої програми складає 240 ЄКТС, що повною мірою відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Усі освітні компоненти програми поділяються на обов'язковий цикл (180 кредитів ЄКТС, 75%) та вибірковий цикл (60 кредитів ЄКТС, 25%). Відповідно відсоткова частка освітніх компонентів відводиться на аудиторне навантаження й на самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти. Такий поділ освітніх компонентів, відсоткове співвідношення аудиторного часу й самостійної роботи, форма підсумкової атестації цілком відповідає першому (бакалаврському) рівню вищої освіти та корелюється з освітнім стандартом.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз освітньої програми засвідчив чіткість її структурно-композиційного наповнення та змістового вияву. Освітні компоненти ранжуються на обов'язковий (180 кредитів ЄКТС) і вибірковий цикли (60 кредитів ЄКТС). Програмні результати навчання, передбачені стандартом вищої освіти 2019 року, забезпечуються обов'язковим блоком навчального плану аналізованої освітньої програми. Варто сказати, що структурно-логічна схема освітніх компонентів дає можливість сформувати чітке уявлення про їх логічний взаємозв'язок і системність побудови ОП. Робочі програми навчальних дисциплін, доступність яких є абсолютно вільною (див. <https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robota.html>), показав їх валідну, змістовну й композиційну наповнюваність необхідними для розуміння дисципліни компонентами. Проте попри досить чітку й зрозумілу логіку побудови ОП, на жаль, було виявлено відсутність освітнього компонента, який би забезпечував наукову складову реалізації ОП. Адже попри практичну орієнтованість освітньої програми, студенти пишуть кваліфікаційні проекти, які передбачають описову частину, де оперують наукознавчими категоріями «мета», «об'єкт дослідження», «предмет дослідження», «методи», вивчення яких розпорошено між кількома ОК: «Редагування та стилістика» має теми, пов'язані з ознайомленням про науковий стиль; «Основи видавничої справи та редагування» ознайомлюють з державним стандартом бібліографічного опису тощо. Було б доцільним увести до ОП освітній компонент (на зразок «Академічне письмо»), який би систематизував відомості про соціокомунікаційну науку, академічну доброчесність, захист інтелектуальної власності та ін. Більше того, означений освітній компонент прислужився би студентам під час написання наукових статей і тез, участі в наукових конференціях і конкурсах наукових робіт, апробації бакалаврських проектів. Разом з тим, зустріч із науково-педагогічними працівниками, які безпосередньо відповідають за зміст освітньої програми та викладають на цій програмі, ознайомлення зі змістом освітніх компонентів та освітньою програмою загалом дало можливість експертній групі дійти висновку, що ОП уможливує формування програмних результатів навчання для роботи в галузі.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У ході дистанційної експертизи було встановлено, що зміст освітньої програми цілком відповідає предметній області визначеної для неї галузі ОБ «Журналістика» спеціальності ОБ1 «Журналістика», формуючи при цьому фахові компетентності видавця й редактора. Аналізована освітня програма має практико-орієнтований характер, імплементуючи прийняту в університеті інноваційну схему організації освітнього процесу «аудиторія – центри компетентностей – бази практик». Така модель побудови навчально-виховної діяльності дає можливість у межах університету забезпечити здобувачів не лише теоретичними знаннями, але й практичними вміннями й навичками роботи за фахом. При чому студентів озброюють знаннями як світоглядно-орієнтованими («Українські студії», «Філософські студії» тощо), так і суто фаховими («Дизайн та верстка», «Видавничий бізнес», «Поліграфія» тощо). Особливістю освітньої програми є її цілковита відповідність спеціальності й галузевій видавничо-редакційній

спрямованості, що виявляється у назвах освітніх компонентів та їх змістовому наповненні. Зокрема, інноваційними виглядають дисципліни «Створення та редагування телепрограм», «Створення та редагування радіопрограм», реалізація яких дає можливість досягти кілька цілей: 1) залишають освітню програму в силовому полі спеціальності «Журналістика», адже дають студентам знання з основних фахових журналістських дисциплін, що уможливило їх професійну реалізацію не лише у видавничому сегменті, але й у галузі журналістики; 2) мають практико-орієнтований характер, оскільки студенти не лише вивчають телевізійну чи радіожурналістику, а власне створюють теле- і радіопродукт; 3) орієнтують у площину фахових компетентностей освітньої програми, адже теле- і радіопроекти не лише створюються, але й редагуються майбутніми фахівцями. Домінантна частка освітніх компонентів утім відповідає профільному спрямуванню освітньої програми й забезпечує набуття необхідних умінь і навичок для роботи у видавничо-редакційному бізнесі. Варто відмітити, що аудиторне викладання фахових дисциплін супроводжується навчанням студентів безпосередньо у Центрах компетентностей Інституту журналістики, що дає можливість теорію закріпити практичними вміннями й навичками зі спеціальності, які пізніше застосовуються під час практик і створенні кваліфікаційного проєкту. Звідси резюмуємо, що зміст освітньої програми та її реалізація цілком вкладається у «прокрустове ложе» спеціальності й галузі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Дистанційна експертиза засвідчила: заклад вищої освіти створює сприятливі умови для обрання студентами дисциплін вільного вибору, що є запорукою формування ними індивідуальної освітньої траєкторії. Експертна група пересвідчилась, що в університеті прийнята і повною мірою діє чітка нормативно-регулятивна база, що унормовує порядок обрання й вибору дисциплін варіативного циклу, яких нараховує не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС. Так, процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії чітко прописана в «Положенні про організацію освітнього процесу» п. 7.2 (<https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>), «Положенні про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/5jxgCBP>). Для полегшення студентам роботи із обрання і окреслення чіткого покрокового алгоритму модерації власної індивідуальної траєкторії в ЗВО створено й оприлюднено на офіційному сайті «Інструкцію з вибору студентами дисциплін з каталогу вибіркових дисциплін» (див. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/ndl.io/instruction_catalog.pdf). Зустріч із фокус-групою здобувачів вищої освіти виявила їх абсолютну обізнаність з механізмами обрання дисциплін вибіркового блоку. Архітектоніка навчального плану передбачає диференціацію вибіркового циклу на блоковий і каталоговий. Спеціалізовані блоки являють собою перелік з 8 дисциплін, узагальнених спільністю фахової приналежності й відповідними назвами блоків («Реклама та PR у видавничій справі» та «Видавничий бізнес»). Кількість кредитів на блокові дисципліни становить 49 кредитів ЄКТС. Разом з тим, в університеті діє й каталоговий принцип вибору дисциплін із переліку, презентованого в загальноуніверситетському переліку (<https://cutt.ly/ozbMTqi>). Кількість і зміст таких вибіркових дисциплін оновлюється щороку, що дає студентам широкий вибір і розширення меж професійних і загальних компетентностей. У 2020-2021 н.р. каталог репрезентує 139 дисциплін, можливість вибору в межах 20 кредитів ЄКТС. Однак, попри такі широкі можливості вибору, залишається до кінця не зрозумілою необхідність блокового принципу побудови навчального плану, від якого з легкістю можна відмовитися й перемістити такі дисципліни до загального каталогу, адже, з одного боку, вони обмежують право студента у виборі дисциплін, бо здобувач вищої освіти змушений обирати той чи інший блок сукупно, навіть якщо бодай одна з дисциплін йому не подобається, а з іншого – не несе концептуально-змістового навантаження, оскільки лише формалізує вибір за подвійним принципом. До позитивних практик формування індивідуальної освітньої траєкторії належить надання можливості студентам обирати й пропонувати тематику кваліфікаційного проєкту, зарахування кредитів, отриманих здобувачами в неформальній освіті, самостійно визначатися з базами практик і навіть навчання за індивідуальним графіком, якщо здобувач з тих чи інших причин потребує такої форми навчання.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в межах освітньої програми «Видавнича справа і редагування» різногранна і має інноваційний характер через функціонування трьохступеневої моделі організації навчального процесу, де ключовими є так звані Центри компетентностей. Відповідно до стратегії університету, імplementованої 2017 року, навчальний процес у ЗВО всуціль практико-орієнтований. Він передбачає практичну підготовку здобувачів на аудиторних заняттях, частина з яких (наприклад, «Поліграфія», «Видавниче планування: бізнес-план») відбувається безпосередньо на виробництвах із залученням одночасно університетського викладача і професіонала-практика. Наступним етапом практичної підготовки здобувачів є робота у центрах компетентностей, яких в Інституті журналістики нараховується 6. Вони охоплюють всі види форми журналістики і безпосередньо галузь, у яку спрофільовано освітню програму: «Центр мультимедійних технологій», «Центр сучасних комунікацій», «Навчальна лабораторія радіомовлення», «НВМ тележурналістики», «Інформаційно-аналітичний центр», «Навчально-виробнича майстерня «Грінченко-Інформ» (детальну інформацію див. (<https://cutt.ly/lkwEEEj>)). Заключним етапом моделі практичної підготовки здобувачів ОП є навчання студентів безпосередньо на базах практики. Практик нараховується три види (навчальна, виробничі та переддипломна) загальною кількістю 34,5 кредити ЄКТС. Безпосередніми базами практик стають провідні видавництва Києва «Смолоскип», «Експрес-об'ява», «Видавництво «Розумники», «Родовід», «Баланс Бізнес Букс», представництво «Видавництво Старого Лева» та ін., з якими ЗВО уклав двосторонні договори про співробітництво. Зустріч з роботодавцями підтвердила прогресивність і продуктивність як такої моделі практичної підготовки здобувачів вищої освіти, так і загалом їх

задоволеність рівнем знань, умінь і навичок студентів. Роботодавці охоче працюють зі студентами освітньої програми й готові продовжувати роботу з ними уже як з випускниками. Практико-орієнтований підхід проглядається й у залученні студентів до реалізації масштабних проектів «Київ – Всесвітня Книжкова Столиця» (<https://cutt.ly/ZzJN18l>), кампанії з питань просування читання та отримання Києвом статусу ЮНЕСКО «Всесвітня столиця книги – 2022», що реалізується в рамках комплексної міської цільової програми «Столична культура 2019–2021»). Загалом комплексна і системна робота ЗВО щодо практичної підготовки студентів має свої незаперечні здобутки: на останніх курсах навчання студенти повністю готові до роботи за фахом (і це відзначають роботодавці), працедавці із задоволенням надають робочі місця випускникам освітньої програми. За свідченнями здобувачів вищої освіти, вони мають власні портфоліо особистих проектів ще до завершення навчання у виші, що значно підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Принцип формування соціальних навичок (soft skills) полягає у їх здобутті через парадигму обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів і кореляційну відповідність із цілями та програмними результатами навчання. До основних soft skills, які забезпечуються аналізованою ОП, належать: командна робота, зв'язок, міжособистісні навички, гнучкість, професіоналізм та відповідальність, цілісність, люб'язність та робоча етика, стресостійкість. Разом з тим, заступниця директора ТОВ «Смолоскип» О.П. Погинайко висловила побажання розширити у здобувачів соціальних навичок, зокрема, через набуття ними такого soft skill, як критичне мислення, яке, на думку стейкхолдера, вкрай важливе в сучасній видавничо-редакційній галузі. Однак набуття soft skills студентами освітньої програми не обмежується лише освітніми компонентами. Формуванню таких навичок допомагають участь студентів у спортивних секціях (університет має потужну базу для занять спортом), де виформовується командний дух і здорова конкуренція; виховних заходах, кількість яких, за словами завідувача НМЦ соціально-гуманітарно взаємодії та організації дозвілля студентів Ф.Л. Біжик, значно зросла у зв'язку з переведенням їх в он-лайн режим; наукових гуртках «Інтерактив», «Неформальна медіа-освіта», «Креативна наука» (<https://cutt.ly/kzbGrao>). Окремий аспект набуття soft skills – це реалізація соціальних студентських проектів, зокрема: щорічний Всеукраїнський фестиваль блогерів «Smart Blog», щорічний Всеукраїнський фестиваль «Book fashion» тощо (<https://cutt.ly/BzJ8G2n>) тощо.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Поки що професійний стандарт відсутній, тому змістові характеристики освітньої програми враховують та корелюються, по-перше, зі стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 06 «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика», затвердженого Міністерством освіти і науки України наказом № 864 від 20.06.2019 р., по-друге, з діючою Національною рамкою кваліфікацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Університет має чітку регламентуючу базу, яка регулює обсяг освітньої програми. Таку функцію виконує «Положення про організацію освітнього процесу», оприлюднене на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/PkwRUS1>). Виш чітко дотримується норм, передбачених цим нормативним документом: максимальний тижневий бюджет часу за денною формою становить 45 год.; кількість аудиторних годин на один кредит, як правило, становить 14 год.; навантаження здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня – 1800 год. на навчальний рік, що становить 60 кредитів ЄКТС. Водночас кількість самостійної та індивідуальної роботи, на думку експертної групи, є цілком збалансованою. Самостійна й індивідуальна робота студентів достатньою мірою забезпечена навчально-методичними розробками викладачів профільної кафедри (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robota.html#pidruchnyky-posibnyky-ta-navchalno-metodychni-materialy-vydani-vykladachamy-kafedry>), чітко фіксується в робочих програмах навчальних дисциплін.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У звіті самоаналізу зазначається, що «за ОП Видавнича справа та редагування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється». Проте у ході дистанційної експертизи експертна група мала змогу пересвідчитися, що ЗВО робить планомірні й цілеспрямовані кроки для її імплементації. Зокрема, трьохрівнева модель освітнього процесу «аудиторія – центри компетентностей – бази практик» за своєю суттю відповідає дуальному принципу побудови навчальної діяльності, адже студенти

паралельно прослуховують аудиторні години і водночас практикуються на базі Центрив компетентностей. Окрім того, як уже зазначалось, окремі освітні компоненти «Поліграфія», «Видавниче планування: бізнес-план» та ін. викладаються безпосередньо на виробництвах: йдеться про практичні заняття з цих дисциплін, які відбуваються в умовах видавництва. Зменшенню розриву між теорією та практикою сприяють також як залучення практиків до навчального процесу, так і те, що власне самих практикуючих викладачів на кафедрі близько 70%. Це дає можливість студентам не просто чути про проблеми галузі безпосередньо від самих професіоналів, але й уможлиблює навчання під керівництвом висококваліфікованих наставників, надання ними всіх необхідних ресурсів та всебічної підтримки здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Освітня програма має практико-орієнтований характер завдяки інноваційній моделі організації освітнього простору за схемою «аудиторія – центри компетентностей – бази практик», що за своєю суттю відповідає дуальному принципу побудови навчальної діяльності. 2. Студенти вільно й у повному обсязі формують індивідуальну освітню траєкторію, добре обізнані з процедурами обрання дисциплін. Також здобувачі мають можливість навчатися за індивідуальним графіком. 3. Змістові особливості освітніх компонентів ОП охоплюють усі види особливості спеціальності й відповідають профільному спрямуванню галузі видавничої справи і редагування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. Оскільки блоковий принцип побудови вибіркового компонента навчального плану не виконує функціонального навантаження і водночас дещо обмежує рух індивідуальної траєкторії здобувачів, рекомендуємо розглянути питання або розбудови додаткових сертифікаційних програм на основі блоків, або звести їх до єдиного каталогового принципу презентації вибірових дисциплін. 2. Оскільки інформаційно-технічний прогрес неможливий без наукового компонента, рекомендуємо ЗВО ввести освітній компонент, який би узагальнював поняття наукознавства (тим більше, що ПРН освітнього стандарту обумовлює «положення й методи соціальнокомунікаційних наук»), що озброїло б студентів знаннями й навичками написання наукових статей і тез, участі у наукових конференціях і конкурсах наукових робіт, апробації бакалаврських проєктів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма «Журналістика» у Київському університеті імені Бориса Грінченка цілком відповідає критерію 2 за рівнем В. Експертна група дійшла висновку, що навчальний план, робочі програми дисциплін та практики дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання за ОП, наблизити освітній процес до потреб галузі й ринку праці.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка в 2021 році оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО (<https://cutt.ly/2kwDFkK>). Правила сформульовані чітко, доступно та зрозуміло для потенційних вступників, містять положення про обсяги прийому та регіонального замовлення, строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання, порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі до університету та інше. Дискримінаційні положення та перешкоди отримання вищої освіти для окремих категорій громадян відсутні.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до аналізу відомостей про самооцінювання та «Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка в 2021 році», у них враховані особливості ОП «Видавнича справа та редагування», адже перелік предметів за результатами ЗНО, з яких проводиться конкурсний відбір до вступу на навчання за цією ОП забезпечує базову підготовку та знання, необхідні для подальшого здобуття теоретичних та практичних навичок, котрих потребує спеціаліст гуманітарної сфери.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила та порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються Правилами прийому на навчання (<https://tinyurl.com/y22ujoh6>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://tinyurl.com/s7zzk5e>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://tinyurl.com/v5hwghx>) та «Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін (модулів) та визначення академічної різниці» (<https://cutt.ly/TzUJpr6>). Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу, розміщені на офіційному веб-сайті університету. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО дотримуються під час реалізації ОП, про що свідчить практика застосування вказаних Правил. Зокрема, у 2018–2019 роках було здійснено визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО таких студентів: Нетревожко М.Р., Крижановської О.В., Гусевої Т.І., Казберук А.А. Також, на зустрічі зі здобувачами вищої освіти студентка другого курсу Поліна Гаєвська повідомила експертній групі про те, що у першому семестрі брала участь у програмі академічної мобільності у Латвійському університеті, прослухала дистанційний англійський курс «Латвія в контексті ЄС» та отримала сертифікат. Завідувачка кафедри з видавничої справи доц. Масімова Л.Г. запропонувала їй перезарахувати прослухані години в рахунок кредитів однієї з дисциплін, однак, студентка відмовилася, адже хотіла прослухати курс повністю.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Київському університеті імені Бориса Грінченка порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється «Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних студентами Київського університету імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/dkwPEpW>). На офіційному веб-сайті ЗВО є розділ «Неформальна освіта», (<https://cutt.ly/yzb28Xo>) де здобувачі можуть знайти детальну інформацію щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. На зустрічі з науково-педагогічним персоналом експертна група з'ясувала, що здобувачу можуть зараховуватись кредити і результати навчання, які він здобув під час навчання на відкритих навчальних он-лайн курсах (МООС, зокрема Prometheus, Coursera, Edex, CHAN Academy) з отриманням відповідних сертифікатів в межах частини освітніх компонентів вільного вибору, а в межах обов'язкових дисциплін перезараховуються лише окремі модулі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чітко визначений та доступний для розуміння порядок, умови та правила прийому на ОП, що не містять дискримінаційних положень. Передбачена та регламентована документами ЗВО можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті. Активне впровадження практики академічної мобільності та практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положенням про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін студентами Київського університету імені Бориса Грінченка», проте в документі відсутні конкретні механізми зарахування таких кредитів здобувачам вищої освіти. На думку експертної групи, доцільним було б у вигляді окремого розділу положення чітко прописати алгоритм і процедуру визнання й зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма «Видавнича справа та редагування» загалом відповідає Критерію 3 з рекомендацією, врахування якої не потребує значних часових ресурсів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання сприяють заявленим в освітній програмі цілям та програмним результатам навчання. У ЗВО форми та методи навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documenty/rozdil_10/nakaz_817_15.12.2017.pdf). Під час зустрічі з НПП та здобувачами вищої освіти було встановлено, що застосовуються такі форми навчання: лекції, семінари, практичні заняття. В умовах карантину заняття відбуваються за допомогою платформ Google Meet. Для вебінарів з великою кількістю учасників застосовують Zoom. Навчально-методичні матеріали з усіх дисциплін містяться в базі системи Moodle. Студенти підтвердили зручність використання цієї платформи для дистанційного навчання. На сайті кафедри розміщені робочі програми усіх навчальних дисциплін ОП, де детально описані форми та методи навчання і контролю (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robota.html#2-kurs>). ОП студентоцентрована та практико-орієнтована. Інноваційним є підхід до місця проведення навчальних занять. НПП можуть на власний розсуд, враховуючи тему заняття, обирати де проводити пару (Центри компетентностей, видавництва, редакції ЗМІ тощо). Центри компетентностей функціонують в ЗВО з 2017 року з метою врахування в освітньому процесі сучасних практик та наукових досліджень. В Інституті журналістики функціонують такі Центри: «Центр ефірного і цифрового радіомовлення», «Інформаційно-аналітичний центр», «НВЦ «Грінченко-Інформ». Також заняття проводять безпосередньо у видавництвах, які є базами практик. Зокрема, директор ДП «Експрес-об'ява» А. Добровольська зазначила, що її видавництво слугує базою для виїзних лекцій, під час яких студенти ознайомлюються зі системою організації роботи підприємства. Такий новаторський підхід сприяє унаочненню здобутих теоретичних знань, кращому розумінню студентів технологій та підходів, які використовують у видавничій справі та редагуванні. Це у свою чергу сприяє працевлаштуванню випускників за спеціальністю. Для втілення студентоцентрованого підходу на кафедрі регулярно проводиться опитування «Викладач очима студентів», під час якого здобувачі вищої освіти мають можливість оцінити форми, методи, рівень викладання на ОП. Під час зустрічі гарант ОП В.І. Шпак поінформував, що середня оцінка викладачів ОП становить 4, 66. Здобувачі підтвердили проведення такого опитування, ознайомитись з рейтинговою оцінкою кожного викладача за результатами цього дослідження можна на сайті університету (http://rg.kubg.edu.ua/registry/teacher_students_rating). ЗВО забезпечує НПП можливість обрання методів та форм навчання в рамках академічної свободи. Це регламентовано «Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/PkwRUS1>). Зокрема, НПП підтвердили можливість самостійно обирати форми та методи навчання в рамках дисциплін, які вони викладають.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання міститься в освітній програмі, а також в робочих програмах дисциплін та робочих програмах практик, які відображені на сайті кафедри (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robota.html#2-kurs>). Також ця інформація міститься у навчально-методичних комплексах дисциплін, розміщених на платформі Moodle. Здобувачі вищої освіти під час зустрічі підтвердили свою обізнаність щодо цілей та змісту освітньої програми та зазначили, що із змістом, структурою навчальної дисципліни, формами та методами контролю викладач ознайомлює їх на першому занятті. Вимоги до кваліфікаційної роботи містяться у «Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи», які розміщені на сайті кафедри у розділі «Навчально-методична робота» (ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robota.html). Окрім цього, на сайті кафедри у рубриці «Студентам» є програми іспитів, які виносяться на заліково-екзаменаційні сесії поточного навчального року (<https://ij.kubg.edu.ua/informatsiya/studentam/prohramy-ispytiv.html#2-kurs-2>). Програма іспиту містить інформацію щодо форми проведення контрольного заходу, його тривалості, розподілу балів, критеріїв оцінювання, орієнтовний перелік тем, приклади практичних завдань. Під час зустрічі здобувачі зазначили, що про структуру сайту та його навігацію, особливості користування платформою Moodle, а також цілі та освітні компоненти програми студенти дізнаються під час вивчення модулю «Я – студент» освітнього компоненту «Університетські студії».

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Освітня програма є практико-орієнтованою, та водночас під час реалізації освітньої програми відбувається поєднання навчання та досліджень. Зокрема, на кафедрі функціонує гурток «Креативна наука» керівниками якого є доценти Масімова Л.Г. та Вернигора Н.М. У рамках функціонування гуртка обговорюють підготовку студентів до участі в наукових конкурсах, олімпіадах, проводять конференції та круглі столи за участі письменників, науковців, видавців. Також заплановане проведення Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Креативні індустрії». Студенти-учасники наукового гуртка перемогли на конкурсі студентських наукових робіт з поліграфії та видавничої справи «Молодь і поліграфія», на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, а також на Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальності «Видавнича справа та редагування». Інформація про ці здобутки та фото сертифікатів розміщені на сайті кафедри у рубриці «Наукова робота студентів» (ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/naukova-robota-studentiv.html). Під час зустрічі здобувачі підтвердили свою участь у науковому гуртку та наголосили на тісній співпраці з НПП, які є керівниками проекту. Також студенти кафедри видавничої справи є членами Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Інституту журналістики. Голова товариства Дар'я Скірта під час зустрічі з представниками студентського самоврядування зазначила, що до складу об'єднання входять 7 студентів, які є здобувачами вищої освіти на кафедрі видавничої справи. Під час зустрічі голова товариства поінформувала, що у лютому 2021 року Наукове товариство ініціювало проведення наукового он-лайн квесту «ІЖмедіа у пошуках сенсу», переможницею якого стала студентка кафедри видавничої справи Федченко Дарина. Відповідна інформація також розміщена на сайті кафедри (ij.kubg.edu.ua/informatsiya/naukovtsiam/naukove-tovarystvo/podii/1779-onlain-kvest-izhmedia-u-poshukakh-sensu-zvit.html). Також товариство організувало захід «Київ – наукова Мекка», метою якого є популяризація серед студентів наукових місць Києва. Професорсько-викладацький склад кафедри залучає студентів до спільних проєктів. Це спільні наукові публікації, участь у круглих столах та конференціях. Також студентів долучають до реалізації наукової теми кафедри «Медіазнавчі студії в науковому дискурсі», що підтверджено під час зустрічі із здобувачами та з НПП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Структура, зміст та порядок оновлення робочих програм навчальних дисциплін регламентується «Методичними рекомендаціями з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (<https://tinyurl.com/kubg-rpn-rul>). Під час зустрічі НПП зазначили, що вони щорічно оновлюють робочі програми навчальних дисциплін. Завідувач кафедри Л. Масімова наголосила, що кожен робочу програму професорсько-викладацький склад кафедри детально обговорює на засіданні кафедри для того, щоб не було дублювання інформації, яку подають викладачі у межах різних дисциплін. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін підтверджує факт узгодженості компонентів дисциплін. Щороку на кафедрі відбувається круглий стіл з роботодавцями, під час якого стейкхолдери висловлюють своє бачення необхідних компетентностей та програмних результатів навчання студентів для практичної діяльності і можуть запропонувати бажані зміни до робочих програм. Цю інформацію під час зустрічі підтвердили НПП та роботодавці. Під час відкритої зустрічі доцент кафедри О.А. Осмоловська розповіла про оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень і сучасних практик, з якими вона ознайомилась під час відвідання Франкфуртського міжнародного книжкового ярмарку – 2019. У результаті було оновлено робочу програму навчальної дисципліни «Видавничий бізнес». Про перегляд робочих програм навчальних дисциплін у 2020 році свідчить наявність у тематичному плані тем, пов'язаних з пандемією. Зокрема, в структурі навчальних дисциплін зазначені такі теми як «Інноваційні видавничі рішення в умовах пандемії COVID19», «Дистанційний формат проведення міжнародних книжкових ярмарків (Болонський книжковий ярмарок)» (ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/rpnd/III_kurs/vydavnychyy_biznes.pdf) та ін. Під час зустрічі з НПП, викладачі зазначили, що оновлення робочих програм відбуваються за їхньою ініціативою з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, внаслідок нової інформації, отриманої під час наукових заходів, а також в результаті виходу друком нової навчальної та наукової літератури. На сайті кафедри міститься інформація про участь НПП у науково-методичних семінарах, науково-практичних столах, круглих столах за участю стейкхолдерів (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/naukova-robota/konferentsii.html#vseukrainska-naukovo-praktychna-onlain-konferentsiia-praktychni-komunikatsiini-keisy-v-inkliuzyvnomu-osvitnomu-seredovyshchi>). Під час зустрічі роботодавці та НПП підтвердили факт проведення таких заходів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ОП передбачає ознайомлення здобувачів із світовими здобутками у сфері видавничої справи. Зокрема, вивчення таких тематичних компонентів передбачають робочі програми навчальних дисциплін «Міжнародний видавничий бізнес», «Видавничий бізнес», «Інтегровані комунікації у видавничій справі» (ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/rpnd/blok_2/Mizhnarodny_vydbiznes.pdf). Крім того, під час відкритої зустрічі доцент Осмоловська О. розповіла про виграний індивідуальний грант на стендову участь у Франкфуртському книжковому ярмарку, до якого вона долучила здобувачку вищої освіти, що досліджувала тему

міжнародних книжкових ярмарків в межах кваліфікаційного проекту. Під час зустрічі із менеджментом ЗВО було з'ясовано, що кафедра має підписані договори про співпрацю з Університетом Короля Хуана Карлоса (Іспанія, Мадрид) та з Міжнародною фундацією виборчих систем. НПП цієї ОП виконували міжнародні науково-дослідні проекти, зокрема проект Фінської підтримки української освіти «Навчаємось разом» – І.В. Женченко, експерт кластеру «Освітнє середовище» (проект закінчено в 2018–2019 р.), проекти Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славістів (керівник і координатор – В.Л. Іващенко). Викладачі систематично беруть участь у міжнародних програмах академічної мобільності. Зокрема, доц. кафедри Вернигора Н.М та Осмолівська О.А. у 2020 році брали участь у програмі підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в Університеті Менделя в Брно (Чехія), Вернигора Н.М. також підвищила кваліфікацію в Празькій академії виконавських мистецтв (Чехія), Остравському технічному університеті (Чехія); гарант ОП Шпак В.І. опанував у 2020 році сертифікований міжнародний курс з наукового підвищення кваліфікації «Інноваційні методи та технології навчання: найновіше в європейській освітянській практиці» за напрямом «Видавнича справа» (Wyższa Szkoła Lingwistyczna у Ченстохово, Польща). Під час зустрічі НПП зазначили, що цього року подали заявки на індивідуальний грант ім. Фулбрайта (Александрович М.) та ELEXIS (Іващенко В.). Здобувачі також беруть участь у програмах міжнародної мобільності. Цей процес регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КУБГ (<https://cutt.ly/PzmpfQ6>). Зокрема, здобувачка Гаєвська П. з вересня по грудень 2020 р. проходила навчання за інтенсивним модулем Школи молодих фахівців: «Дослідження Європейського Союзу – внутрішня та зовнішня політика» (Відділ політології Факультету соціальних наук Латвійського університету у співпраці з Міністерством закордонних справ). Під час зустрічі здобувачка підтвердила цей факт і зазначила, що у підготовці відповідних документів їй допомагали працівники та керівництво кафедри, а також НДЛ інтернаціоналізації ВО (<https://tinyurl.com/y9wgbpck>). Здобувачі вищої освіти підтвердили, що володіють актуальною інформацією щодо можливостей міжнародної мобільності. Цю інформацію вони отримують із сайту кафедри та безпосередньо від НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Освітня програма є практико-орієнтованою. Серед НПП 70% складають викладачі-практики. 2. НПП мають можливість самостійно обирати місце проведення занять, зокрема у Центрах компетентностей та безпосередньо на базах практики, що є інноваційним підходом. 3. Учасники навчального процесу мають доступ до актуальної інформації щодо змісту, цілей, порядку та критеріїв оцінювання. Така інформація міститься в середовищі Moodle, а також на сайті ЗВО. Окремо на сайті кафедри в рубриці «Студентам» розміщені програми іспитів, які виносяться на заліково-екзаменаційні сесії поточного навчального року з повною інформацією щодо форм проведення контрольного заходу, його тривалості, розподілу балів, критеріїв оцінювання, орієнтовний перелік тем, приклади практичних завдань тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабких сторін та недоліків ОП «Видавнича справа та редагування» в контексті Критерію 4 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на наведені сильні сторони та інноваційні підходи щодо здійснення навчального процесу, експертна група дійшла висновку, що освітня програма та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають визначеному критерію та мають інноваційний характер.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Організація освітнього процесу, а також форми та методи оцінювання та контролю регулюється такими внутрішніми документами ЗВО, які розміщені на сайті: «Положення про організацію освітнього процесу в Університеті» (п. 9.3.4) (<https://tinyurl.com/kubg-ed-pro>), «Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (затверджені та введені в дію наказом від 25.05.2018 № 359) (<https://tinyurl.com/kubg-rpn-rul>) та наказ № 38 від 16.02.2009 «Про введення в дію уніфікованої Системи оцінювання навчальних досягнень студентів Університету» (<https://tinyurl.com/y7mxa3qr>). Вивчення та оцінювання дисциплін відбувається за модульною системою. Передбачені такі форми контролю: вхідний (перед вивченням дисципліни), проміжний (на семінарських, практичних, лабораторних заняттях), підсумковий. Під час зустрічі НПП зазначили, що в межах кожного змістового модуля студенти отримують практичні завдання для самостійної роботи, а також мають скласти модульні контрольні роботи, які здебільшого передбачають проходження тестового завдання на електронному курсі за змістом матеріалу у середовищі Moodle. Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. До семестрового контролю зараховують бали за поточну роботу студента на практичних та лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Деякі дисципліни, наприклад «Дизайн акцидентної продукції» (https://ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/rpnd/I_kurs/Akcidentna_produkciya.pdf) передбачають у результаті вивчення дисципліни наявність залікового портфоліо, до якого входять підготовлені студентами протягом двох семестрів календарик, візитівка, бланк, листівка, плакат, буклет, каталог. Під час зустрічі здобувачі підтвердили свою обізнаність щодо критеріїв оцінювання досягнень для окремих компонентів. Ця інформація міститься в робочих програмах навчальних дисциплін, які розміщені на сайті кафедри, в системі Moodle, а також в програмах іспитів, які виносяться на сесію. Студенти зазначили, що інформацію про форми, методи та критерії оцінювання вони отримують від НПП на першому занятті з відповідної дисципліни.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Форма атестації здобувачів вищої освіти відповідає вимогам стандарту вищої освіти. За цією ОП формою атестації здобувачів вищої освіти є виконання та захист бакалаврського проєкту. На сторінці кафедри оприлюднені «Методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційної роботи» (ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/VSRb_recomendacii.pdf). Зокрема, поінформовано про організацію роботи щодо виконання бакалаврського проєкту, структуру та зміст кваліфікаційної роботи, порядок оформлення та захисту. Робота повинна бути виконаною у вигляді технологічного чи творчого проєкту (видавничим продуктом або проєктом у вигляді його макету), спеціально підготовленою для захисту. Перед захистом кваліфікаційної роботи перевіряють на плагіат. Відгуки на кваліфікаційні проєкти пишуть науковий керівник та зовнішній рецензент. За словами Гаранта ОП проф. Шпака В.І. рецензентами переважно є НПП з Київського національного університету ім. Тараса Шевченка та фахівці-практики. Захист робіт відбувається відкрито та публічно. Цей факт підтвердили здобувачі вищої освіти та НПП. Додаткових форм атестації на цій ОП не передбачено.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі зі студентами було встановлено, що правила проведення контрольних заходів є доступними та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Зокрема, здобувачі вищої освіти поінформовані, що відповідні правила містяться в робочих програмах навчальних дисциплін і виставлені на сайті кафедри, а також містяться у складі електронних комплексів дисциплін, які розміщені на платформі Moodle. Викладачі додатково ознайомлюють студентів з правилами проведення контрольних заходів на першому занятті з дисципліни. Висловити своє ставлення до чіткості та зрозумілості правил проведення контрольних заходів здобувачі можуть під час опитування, яке проводиться в кінці вивчення кожної дисципліни після того, як студент склав контрольний захід та отримав бал, а також в рамках щорічного опитування «Викладач очима студентів». Під час зустрічі здобувачі зазначили, що конфлікту інтересів чи незгоди з оцінкою або формою проведення контрольного заходу у них не виникало. Об'єктивність проведення контрольних заходів забезпечується проходженням тестування на платформі Moodle, де оцінювання здійснюється автоматично, а у випадку усного опитування підсумковий контроль приймається комісією із кількох осіб, серед яких обов'язково є один представник, котрий не брав участі у викладанні дисципліни. Не зважаючи на те, що конфліктних ситуацій щодо об'єктивності екзаменаторів не виникало, процедура оскарження результатів передбачена. Так на сайті кафедри є схема «Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів» (https://ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2021/vsr_docs/algorytm.pdf). Зокрема, у день оголошення оцінки здобувач може написати апеляцію на ім'я директора Інституту журналістики, далі створюється відповідна комісія, яка розглядає апеляцію, і виставляється остаточна оцінка, яка не підлягає оскарженню та повторній апеляції. Повторне опитування студента не проводиться. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти підтвердили факт обізнаності щодо цієї процедури. Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка, п. 9.4 (<https://cutt.ly/IzmQQQJ>). Під час зустрічі з гарантом та НПП з'ясовано, що студенти можуть перескладати підсумковий контроль двічі. У разі, якщо студент отримав менше 35 балів, він має можливість вивчати курс повторно. Студенти Дворянець Д., Шевченко К. та Пилипенко В. мали заборгованість з ОК «Книжкові видання».

Вони вивчали курс повторно за допомогою ЕНК дисципліни та виконували індивідуальні завдання. Для студента повторне вивчення курсу є платним, однак для НПП додаткова оплата праці не передбачена.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика та процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО регламентуються такими документами: «Стратегія розвитку Університету на 2018–2022 рр.» (п. 4.3): (<https://tinyurl.com/kubg-strat>); «Кодекс корпоративної культури Університету Грінченка» (<https://tinyurl.com/kubg-corp>); «Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/IzmQQQJ>); «Декларація про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів, аспірантів, докторантів Університету» (<https://tinyurl.com/deklaratsii>); «Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Університету» (<https://tinyurl.com/kubg-integrity>); Наказ про затвердження складу комісії з академічної доброчесності університету від 29.01.2020 №57 (<https://tinyurl.com/komisiiia-dobro>). Під час зустрічі з менеджментом, НПП та із здобувачами встановлено, що перед початком роботи чи навчання у ЗВО працівники та студенти підписують «Декларацію про академічну доброчесність». Здобувачі освіти зазначили, що їх ознайомлюють із принципами академічної доброчесності під час зустрічей із гарантом ОП та із завкафедри видавничої справи. Усі аудиторії, які залучені для навчального процесу на ОП обладнані камерами, що було з'ясовано під час огляду матеріально-технічної бази; для недопущення плагіату у роботах студентів НПП надають перевагу індивідуальним творчим завданням, які унеможливають повторення робіт, кваліфікаційні проекти перевіряють на плагіат. Студенти завантажують кваліфікаційні роботи через функцію «Цифровий кампус» на сайті ЗВО (digital.kubg.edu.ua/#lider). Роботу перевіряють у внутрішній Базі випускових робіт. Наукового керівника ознайомлюють із результатами такої перевірки. Далі роботу перевіряють сертифікованими ліцензійними програмами Unicheck та Strike plagiarism. За словами гаранта ОП, а також НПП за час функціонування ОП порушень академічної доброчесності у кваліфікаційних роботах не було виявлено. Наукові та навчально-методичні праці НПП перевіряють на плагіат працівники бібліотеки. Цей факт під час зустрічі підтвердила директорка бібліотеки Т. Опришко. Серед можливих форм відповідальності за академічний плагіат – відмова у присудженні наукових ступенів та вчених звань для НПП, попередження, повторне оцінювання, відрахування з університету студентів. В Університеті функціонує Комісія з питань академічної доброчесності. У ЗВО також створено Школу академічної доброчесності (<https://cutt.ly/9vvE2tb>), в рамках якої проводять майстер-класи, тренінги, конкурси. Зокрема, конкурс наукових проєктів «Наука та освіта: утвердження академічної доброчесності та наукової етики», вебінар «Культура академічної доброчесності: проблеми та виклики для здобувачів освіти», вебінар «Сучасні ресурси для перевірки наукових робіт на плагіат» та інші. Представники студентського самоврядування під час зустрічі підтвердили факт своєї участі у цих заходах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Контрольні заходи та форми їх проведення чітко сформульовані та зрозумілі для учасників освітнього процесу. Здобувачі мають можливість ознайомитись з критеріями оцінювання та формами проведення контрольних заходів з кількох ресурсів – сайт кафедри, ЕНК на платформі Moodle, на першому занятті з дисципліни. 2. Пропагування академічної доброчесності здійснюється в ЗВО на різних рівнях: як всередині колективу кафедри та студентського контингенту, так і на рівні ЗВО. Академічна доброчесність регламентована кількома внутрішніми документами. Позитивною практикою є підписання здобувачами та НПП «Декларації про академічну доброчесність» та функціонування Школи академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Студенти, які набрали менше 35 балів мають можливість повторного вивчення курсу. Проте не регламентовано конкретної форми такого вивчення дисципліни – у вигляді виконання індивідуальних завдань, за допомогою платформи Moodle чи у вигляді онлайн або аудиторних занять. За умови повторного аудиторного (або в режимі онлайн занять) прослуховування здобувачами курсу рекомендуємо унормувати це питання регуляторною базою (у тому числі, можливість оплати праці науково-педагогічних працівників за додаткове навантаження).

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Виходячи із аналізу документів, зустрічей із НПП, здобувачами, адміністративним персоналом, представниками студентського самоврядування, а також зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони, експертна група дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями та цілком відповідає критерію 5 за рівнем В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

З'ясування відповідності академічної та професійної кваліфікації викладачів, які реалізують освітню програму виявило повну відповідність освітнім компонентам, що дають можливість досягати програмних результатів навчання. Загалом навчальний процес забезпечують 19 викладачів, які працюють як за основним місцем роботи, так і на умовах зовнішнього сумісництва. Викладацький склад на 68% складається із науково ступеньованих викладачів, з яких два доктори наук працюють у штаті (проф. Шпак В.І., проф. Іващенко В.Л.) та один за сумісництвом (проф. Крайнікова Т.С.), чотири кандидати наук із соціальних комунікацій (Л.Г. Масімова, Н.С. Романюк, С.Й. Хомінський, Н.М. Вернигора), кандидати філологічних наук (О.В. Харченко, М.С. Александрович), кандидат історичних наук (О.А. Осмоловська), кандидат педагогічних наук (К.Є. Балабанова), кандидат економічних наук (В.О. Бабенко). Разом з тим, академічна кваліфікація викладачів, які не мають профільного наукового ступеня, підтверджується базовою освітою. Серед таких можемо виділити К.Є. Балабанову, О.М. Кантура, М.В. Арсенюка та ін. Особливо цінно, що понад 70% професорсько-викладацького складу мають практичний досвід роботи, більшість з них і нині працюють у сфері видавничої справи. Зокрема, доц. Осмоловська О.М. – директор ТОВ «Видавничий центр «12»; ст. викл. Женченко І.В. – директор ТОВ «Видавництво “Жнець”»; О.В. Харченко – редактор колонки Fiction/Opinion column в Grinchenko-inform.com; О.С. Михальченко – продюсер постпродакшну/ керівник департаменту (ІП «1+1 ПРОДАКШН»). Значна частина викладацького складу мають понад двадцятилітній стаж у роботі за фахом: проф. Шпак В.І. з 1991 по 2017 рр. – президент, головний редактор Української видавничо-поліграфічної компанії «Експрес-об'ява»; доц. Вернигора Н.М. з 1996–1999 рр. – заступник головного редактора журналу «Пізнайко», з 1999–2000 рр. – редактор видавництва «Бібліотека українця», з 2000–2004 рр. – головний редактор газети «Веселка»; доц. Романюк – працювала менеджером видавничої діяльності у ТОВ «Комп'ютерно-видавничий інформаційний центр». Наукова і навчально-методична публікаційна активність викладачів повністю відповідає освітнім компонентам, які вони забезпечують. Увесь без винятку професорсько-викладацький склад кафедри пройшов стажування й підвищення кваліфікації відповідно до визначених МОН України нормативних стандартів. Частина викладачів (М.В. Вернигора, О.А. Осмоловська, В.І. Шпак, С.Є. Хомінський) пройшли міжнародне (закордонне) підвищення професійної майстерності. Відтак аналізовано ОП відзначається потужною академічною та професійною кваліфікацією викладацького складу.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

ЗВО забезпечує чітку й зрозумілу процедуру конкурсного добору професорсько-викладацького складу, яка регулюється «Положенням про конкурс на заміщення вакантних посад науково-педагогічних, педагогічних і наукових працівників» (<https://tinyurl.com/kubg-contest>). Верифікація положення виявила, що воно не містить дискримінаційних позицій, натомість регулює процес проходження конкурсу на заміщення вакантних посад, чільне місце серед яких займає академічна та професійна відповідність, публікаційна активність відповідно до освітніх компонентів, що забезпечує претендент. Крім того, до уваги беруться результати рейтингів, які запроваджені у виші: рейтинг викладача за результатами щорічного конкурсу «Лідер року»; оцінка діяльності викладача здобувачами освіти через опитування «Викладач очима студентів». За свідченням радника ректора з правових та кадрових питань Ю.О. Даценко, з викладачами, які посіли нижчі позиції у рейтингуванні, укладають контракти на менший термін їх перебування на посаді. Це дає можливість підвищити професійну конкурентноспроможність викладацького складу й доопрацювати ті позиції, які визнано неякісними. Викладачам-претендентам на посаду, які не працювали в університеті, пропонується провести відкрите заняття, яке обговорюється на засіданні профільної кафедри. Рішення про продовження контрактів відбувається шляхом таємного голосування на всіх рівнях вишу: засіданнях кафедри, Вченої ради інституту й університету. Таким чином, процедура є прозорою, демократичною й зрозумілою для викладацького складу університету й осіб, які не працювали у виші, але претендують на вакантні місця.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Освітній процес за ОП відзначається тим, що до його організації активно долучені роботодавці, які повсякчас беруть участь в обговоренні й модернізації освітньої програми під час круглих столів і засідань профільної кафедри. З іншого боку, роботодавці активно долучаються до викладацького процесу як власне аудиторного (наприклад, директорка ДП «Експрес-об'ява» співпрацює зі студентами освітньої програми 4 роки, а саме видавництво є базою для візних лекцій для здобувачів вищої освіти), так і позааудиторного: під час проходження практик (до слова, профільна кафедра моніторить думку зовнішніх керівників практики і реагує на їхні зауваження, що підтвердила зустріч із фокус-групою), проведенні майстер-класів (так, заступниця директора ТОВ «Смолоскип», українське незалежне видавництво» О.П. Погинайко підтвердила, що читала студентам лекцію про міжнародні книжкові ярмарки; президент ГС «Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів» О.В. Афонін читав лекцію «Україна на фоні видавничих стандартів»). Варто сказати, що роботодавці обов'язково є членами екзаменаційних комісій під час випускних іспитів. Зокрема, членом ЕК була директорка ДП «Експрес-об'ява» А.В. Добровольська, головою ЕК кілька років був президент ГС «Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів» О.В. Афонін. Позитивною практикою є функціонування в університеті ради роботодавців Інституту журналістики (див. <https://ij.kubg.edu.ua/pro-institut/rada-robotodavtsiv.html>), яка організовує різного роду панельні дискусії (наприклад, «Сучасний фахівець креативних індустрій: думки роботодавців»), спільно з викладацьким складом розв'язує проблеми наближення освітнього процесу по реальних потреб галузі.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Практико-орієнтований характер освітньої програми обумовлює в тому числі й широку залученість професіоналів-практиків. До таких належить як безпосередньо професорсько-викладацький склад профільної кафедри (І.В. Женченко – заступник директора видавництва «Жнець», О.А. Осмоловська – директорка видавництва «ВЦ “12”», В.І. Шпак – голова редакційної ради видавництва «УВПК ЕКСОБ», О.О. Вишинська – гендиректорка ПЦ «Stand Up PRO», С.Й. Хомінський – спецкор газети «Волинь-нова» та ін.), так і керівники Центрів компетентностей. Зокрема, завідувачка науково-виробничої майстерні тележурналістики, на базі якої відбуваються заняття з курсу «Створення та редагування телепрограм» М.С. Ангелова – керівник ток-шоу «Ваш вихід», авторка та продюсерка програми «Спотикач-2», ведуча авторської програми журналістських досліджень «Експертиза», розробниця телеформату Дитячого Євробачення 2009; завідувач навчальної лабораторії радіомовлення, де відбуваються заняття з курсу «Створення та редагування радіопрограм» Г.Г. Юджа – 36 років працював у системі державного телебачення і радіомовлення України, з них 21 рік – заступником гендиректора Київської державної регіональної телерадіокомпанії з питань радіомовлення. Традиційними в ЗВО є обмін цінним професійним досвідом практиків зі студентами в рамках гостьових лекцій. Так, 16.11.2020 майстер-клас провела С. Привалова, к. наук із соц. ком., програмна директорка Litosvita (в рамках вивчення ОК «Газетно-журнальні видання»; 13.02.2020 для здобувачів 1 курсу в рамках вивчення ОК «Вступ до спеціальності «Журналістика» була проведена зустріч з журналісткою, к. наук із соц. ком. А. Миколаєнко тощо. Цінно, що до практики читання гостьових лекцій долучаються й закордонні фахівці: директор Інституту економіки Латвійської академії наук Ніни Лінде (Dr., asoc. Prof. Nina Linde, Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta direktore, Baltijas Ontopsihologijas asociācijas prezidente) – 15.12.2020 для студентів 2 курсу; проф., радник Бакинського Міжнародного Центру Мультикультуралізму (державна установа Азербайджану) Тофіга Аббасова на тему «Роль історичної правди в міжнародній комунікації» – 25.02.2021 для студентів 2 курсу та ін. Загалом треба відзначити, що унікальність цієї освітньої програми (в розрізі аналізованого критерію) полягає в тому, що понад 70% професорсько-викладацького складу кафедри (крім того, завідувачів Центрів компетентностей, залучених до навчального процесу) є власне професіоналами-практиками, які не лише реалізувалися у професії, але, як правило, є діючими видавцями й редакторами. Це робить програму сильною, оскільки студенти із перших вуст дістають інформацію про проблеми галузі, спільно з фахівцями шукають шляхи їх розв'язання, дізнаються про новинки на видавничому ринку України і світу (це має неабиякі наслідки: 20.06.2018 проєкт студентки О. Носенко (кер. – доц. Осмоловська О.А.) презентувала у Великій Британії інклюзивне книжкове видання «Історична мова українська», надруковане паралельно шрифтом Брайля).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО системно й цілеспрямовано працює над професійним розвитком професорсько-викладацького складу, який долучений до реалізації освітньої програми. Відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації НПП» (<https://tinyurl.com/kubg-qua-per>), яке прийняте й повноцінно діє в університеті, кожен НПП повинен пройти професійне стажування чи підвищення кваліфікації упродовж 5 років. При чому виш налагодив механізм сприяння викладачам підвищувати рівень своєї професійної майстерності через навчально-науковий центр розвитку персоналу та лідерства (<https://tinyurl.com/kubg-esc-lead>). Викладачі проходять наукові й професійні стажування як у закладах вищої освіти (Київський національний університет імені Тараса Шевченка та ін.), так і у видавничих та журналістських колективах, що суголосно практико-орієнтованому характеру освітньої програми. Варто відзначити й міжнародну активність викладацького складу щодо підвищення рівня наукової й викладацької діяльності: Вернигора Н.М. (2020 р.) – програма підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за підтримки Східноєвропейського центру фундаментальних досліджень (Університет Менделя в Брно, Чехія), Празька академія виконавських мистецтв (Чехія), Остравський технічний університет (Чехія); Осмоловська О.А. (2020 р.) – міжнародне науково-педагогічне стажування у рамках проєкту «Eastern European Center of the Fundamental Researchers» (Mendel University in Brno, Чехія); Шпак В.І. (2020 р.) – сертифікований міжнародний курс з наукового підвищення кваліфікації (стажування) європейського освітнього проєкту «Інноваційні методи та технології

навчання: найновіше в європейській освітянській практиці» за напрямом «Видавнича справа» (Wyższa Szkoła Lingwistyczna у Ченстохово, Польща); Хомінський С.Й. (2018 р.) – стажування «Освіта і наука без кордонів», Університет імені Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Республіка Польща), гуманітарний факультет, Люблінський науково-технологічний парк (Люблін, Республіка Польща). Професійному розвитку професорсько-викладацького складу сприяють і обмін думками в рамках всеукраїнських і міжнародних конференцій. Приємно відмітити, що ЗВО є активним модератором наукової думки в країні і світі. Зокрема, останнім часом профільна кафедра виступила співорганізатором низки міжнародних конференцій: Міжнародна науково-практична конференція «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» (13-14.11.2020; співголови: Г.В. Горбенко, В.Л. Іващенко); Міжнародна науково-практична конференція «Виклик COVID-19: безпековий та інформаційний виміри» (7.05.2020; один із організаторів – В.І. Шпак); Міжнародних наукових симпозіумів і конференцій (головування і член міжнародного оргкомітету – В.Л. Іващенко): «Словенська термінологія данас» (11–13.05.2016, Белград, 2016 р.); Міжнародної наукової конференції «Terminologia słowiańska: dziś i jutro»(25–26.05.2017, Варшава, Польща) та ін.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Шляхи пошуку мотивації розвитку професійної майстерності професорсько-викладацького складу – одне з пріоритетних завдань менеджменту університету, передбачено «Стратегією розвитку Університету» (п.2.2) (див. <https://tinyurl.com/kubg-strat>). Передовсім ЗВО дбає про розвиток тих викладачів, які тільки починають свою науково-педагогічну діяльність. З цією метою в університет прийнято й діє «Положення про адаптацію новопризначених НПП» (<https://tinyurl.com/t5elru2>). Відповідно до положення (і на зустрічах з фокус-групами знайшло підтвердження) для початкуючих викладачів проводяться адаптаційні тренінги та майстер-класи, що сприяють їхньому професійному росту. Поза сумнівом, знонайпотужніший вплив на стимулювання професійно-викладацького вдосконалення справляє система матеріального і морального заохочень, які регламентуються «Правилами внутрішнього розпорядку» (<https://tinyurl.com/kubg-rules>) та «Положенням про щорічне рейтингове оцінювання професійної діяльності НПП, НП «Лідер року» (<https://tinyurl.com/kubg-leader>). В університеті потужно діє прийнятий «Порядок преміювання працівників за публікації у Scopus та WoS» (<https://tinyurl.com/kubg-pr-swos>, <https://tinyurl.com/kubg-pr-swos-n>). Головний бухгалтер ЗВО підтвердила, що розмір преміювань не регламентується певною кількістю на навчальний рік, прямо пропорційний кількості публікацій. Такий підхід дає можливість стимулювати публікаційну активність професорсько-викладацького складу в міжнародних наукометричних виданнях, оскільки від цього залежатиме розмір і кількість матеріальних заохочень. Запроваджено також систему щорічних рейтингувань «Лідер року» (<https://tinyurl.com/kubg-leader>), «Викладач очима студентів» та конкурс на здобуття премії імені Бориса Грінченка, за результатами яких надаються преміювання у розмірі до 50% від посадового окладу. Більше того, в університеті діє система матеріальних заохочень гарантів освітніх програм, що стимулює їхню діяльність і заохочує активно працювати на розвиток ОП. Крім матеріальних заохочень діє система стимулювання розвитку викладацької майстерності через заходи морального заохочення, регульовані спеціальним «Положенням про відзнаки» (<https://tinyurl.com/kubg-vidznaky>). До таких належать оголошення подяки, нагородження грамотою, медаллю Бориса Грінченка, нагрудним знаком «За служіння Університету», а також науково-педагогічні співробітники можуть представлятись до відзначення державними і відомчими нагородами.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Понад 70% викладацького складу, залученого до навчальної діяльності за ОП, є діючими професіоналами-практиками. 2. В університеті діє потужна база стимулювання розвитку, наукової, професійно-викладацької діяльності НПП. 3. До реалізації ОП долучені практики й експерти галузі, які і впливають на модернізацію освітньої програми, і активно працюють зі здобувачами вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

За аналізованим критерієм слабких сторін експертною групою не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

На думку експертної групи унікальністю освітньої програми (відповідно до аналізованого критерію) є потужний кадровий потенціал професорсько-викладацького складу, які є водночас практиками й експертами галузі. Крім того, до викладання залучаються практикуючі видавці, професіонали-практики, які, маючи понад двадцятирічний досвід у роботі в галузі нині працюють зі студентами освітньої програми. ЗВО постійно дбає про підвищення рівня професійної майстерності викладацького складу. Система матеріальних і моральних заохочень має свої наслідки: публікаційна активність, регулярне підвищення кваліфікації (у тому числі й через неформальну освіту), участі й організації міжнародних конференцій тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО, експертна група переконатися у тому, що фінансові та матеріальні ресурси повністю забезпечують досягнення визначених результатів навчання та цілком достатні для ефективного функціонування ОП. Зокрема, аудиторії, в яких проводяться заняття, обладнані сучасною мультимедійною технікою, комп'ютерами, телевізорами, наявне необхідне програмне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення. У ЗВО створені Центри компетентностей (телестудія, радіостудія, студія звукозапису) з усім необхідним обладнанням (мікрофони, мікшери, камери, освітлення, диктофони, звукова апаратура та ін.) У бібліотеці містяться всі необхідні матеріали для навчання та наукової діяльності, так само студенти мають безоплатний доступ до електронної бібліотеки ЗВО, наукометричних баз, таких як Scopus та Web of Science. Також у бібліотеці створено зону коворкінгу, де здобувачі вищої освіти мають можливість працювати в групах не заважаючи іншим відвідувачам бібліотеки. Особливої уваги заслуговує наявність принтера для друку шрифтом Брайля та сканер для оцифровки старовинних книг, колекція якої зберігається у бібліотеці. Крім того в Київському університеті імені Бориса Грінченка створене комфортне середовище для навчання студентів та роботи науково-педагогічних працівників. Зокрема, в коридорах наявні лаунж-зони, де студенти можуть відпочити під час перерви, усі кабінети забезпечені кулерами з питною водою, є внутрішня корпоративна пошта. В університеті діє Цифровий кампус: таку інновацію університет запровадив першим у системі вищої освіти України. Це дає можливість здобувачам вільно користуватись абсолютно усіма навчальними фондами, оцифрованими лекційними матеріалами, завданнями для практичних завдань, індивідуальної і самостійної роботи.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічах зі здобувачами вищої освіти та науково-педагогічним персоналом експертна група пересвідчилася, що ЗВО забезпечує всім учасникам освітнього процесу безоплатний доступ до інфраструктури та ресурсів, необхідних для навчання та викладання на ОП. Зокрема, у студентів є можливість, за необхідності, звернутися на кафедру та отримати необхідне для проекту обладнання (камера, диктофон), є можливість безоплатного відвідування басейну у час, коли там не проводяться заняття. Як зазначалося раніше, студенти, також, мають безоплатний доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в Київському університеті імені Бориса Грінченка визначена «Положенням про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка» (<https://cutt.ly/4kbFVqQ>) та інших документах, які знаходяться у вільному доступі на офіційному веб-сайті університету. На зустрічах з науково-педагогічним персоналом та здобувачами вищої освіти, а також під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО, експертна група переконатися у безпечності освітнього середовища для життя та здоров'я студентів та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Зокрема, навчальні корпуси, у яких проходить навчання на ОП, та гуртожитки обладнані контрольно-пропускною системою, відеокамерами безпеки та системою протипожежної безпеки. На кожному поверсі розміщено план евакуації та протипожежні щити, наявні евакуаційні виходи та відповідні позначки, які визначають напрям руху під час евакуації. В усіх аудиторіях є вогнегасники. Університет стежить суворим дотриманням норм техніки безпеки, проводить інструктажі та заходи, які стосуються здорового способу життя для науково-педагогічного персоналу та здобувачів вищої освіти. Крім того, в університеті суворо дотримуються протиепідемічних заходів: на вході у вищ, усіх приміщеннях є санітайзери, профком подбав про безоплатні маски і щитки для викладацького складу і співробітників; студенти теж забезпечуються засобами індивідуального захисту.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На зустрічах зі здобувачами вищої освіти, представниками студентського самоврядування експертна група пересвідчилась у наявності механізмів організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою. Інформування здобувачів з питань, пов'язаних з організацією та змістом освітнього процесу, сприяє розділ «Студентам», розміщений на електронних ресурсах університету, де можна ознайомитися з необхідною інформацією щодо ОП. Порядок надання соціальної підтримки регламентують: «Положення про порядок використання коштів, передбачених для надання матеріальної допомоги та преміювання студентів» (<https://tinyurl.com/kubg-burs>); «Положення про переведення здобувачів ВО на вакантні місця державного замовлення» (<https://tinyurl.com/kubg-vaca>) та інші. Наявність внутрішньої корпоративної пошти забезпечує можливість спілкування будь-кого зі студентів та викладачів між собою та з керівництвом ЗВО. Консультативні та безкоштовні сервісні послуги надають: бібліотека (<http://library.kubg.edu.ua/>) та соціально-психологічна служба (<https://tinyurl.com/dop-online>). Голова первинної профспілкової організації студентів університету Перепельченко О.В. повідомила експертній групі, що у разі необхідності студенти звертаються за допомогою, яку обов'язково отримують. До прикладу, у 2020 році, коли один із студентів потребував оперативного втручання, профспілкова організація студентів надала йому грошову допомогу у розмірі 14 тис. гривень, також грошова допомога була надана студентові, який постраждав у результаті ДТП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЗВО, експертна група переконалася у тому, що в Київському університеті імені Бориса Грінченка створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. Зокрема, навчальні корпуси обладнані сучасними пандусами, ліфтами, наявні спеціально облаштовані кімнати особистої гігієни. Для незрячих здобувачів застосовуються усні форми проведення поточних і підсумкових форм контрольних заходів. У відомостях про самооцінювання зазначено, що на ОП навчається 9 здобувачів з особливими освітніми потребами. Для врахування таких потреб та надання психологічної, педагогічної та соціально-педагогічної підтримки в ЗВО створено Ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю (<https://tinyurl.com/kubg-cen-res>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У Київському університеті імені Бориса Грінченка політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) визначені «Положенням про засади запобігання і протидії дискримінації, сексуальним домаганням, булінгу та іншим проявам неетичної поведінки» (<https://tinyurl.com/kubg-antidis>). У разі виникнення конфліктної ситуації, скарги подаються на розгляд Комісії з етики (<https://tinyurl.com/kubg-ethcom>), персональний склад та строк повноважень якої затверджується згідно з наказом ректора. Здобувачі вищої освіти на зустрічі з експертною групою повідомили, що конфліктних ситуацій на ОП не виникало, але вони проінформовані про те, куди можна звернутися у разі їх виникнення, до того ж у здобувачів є можливість написати листа на корпоративну пошту будь-кому з керівництва ЗВО та повідомити про можливі прояви дискримінації, булінгу, корупції тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Високий рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення, яке у повній мірі дозволяє досягти програмних результатів навчання та сприяє набуттю професійних практичних навичок, сприятливе, комфортне та безпечне освітнє середовище, а також умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. 2. Створені Центри компетентностей, Цифровий кампус та зона коворкінгу на базі бібліотеки, яка забезпечена необхідними інформаційними, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами. 3. Наявність дієвих механізмів освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, а також чітких та зрозумілих процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін та недоліків ОП «Видавнична справа та редагування» в контексті Критерію 7 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП «Видавнична справа та редагування», рівень матеріально-технічного забезпечення, ресурсів ЗВО, рівень інформаційної, організаційної, соціальної підтримки здобувачів та осіб з особливими освітніми потребами повністю відповідають Критерію 7. Матеріально-технічна інфраструктура вишу, спортивне обладнання для студентів, бібліотечні фонди, гуртожитки, а головне – новітнє обладнання для проведення занять дозволяють визначити програму як унікальну за аналізованим критерієм.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У ЗВО процедура розроблення, затвердження та періодичного перегляду ОП регламентована «Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх програм та критеріями самооцінки діяльності працівників кафедри» (<https://tinyurl.com/уxs6pnb7>). Процедура перегляду ОП передбачає обговорення відгуків від стейкхолдерів та доцільності внесення змін всередині робочої групи і погодження із Науково-методичним центром стандартизації та якості освіти. Цей факт під час зустрічі підтвердила завідувач НМЦ О.Леонтєва. Остаточне рішення про внесення змін до ОП ухвалюють на Вченій раді Інституту журналістики. Ця ОП акредитується вперше. Під час зустрічі гарант ОП В.І. Шпак зазначив, що перегляд програми здійснювався в кінці 2019 – на початку 2020 року для приведення її у відповідність до освітнього стандарту. Підтвердженням цього факту є Протокол засідання Вченої ради Інституту журналістики від 14.04.2020 року, який ЗВО надав у відповідь на запит ЕГ. Відповідно до інформації у протоколі, зміни стосувались уточнення переліку та формування компетентностей випускника та програмних результатів навчання. Зміни до навчального плану не вносились. На даний час триває обговорення нової редакції ОП, відповідний проект розміщений на сайті ЗВО (<https://ij.kubg.edu.ua/informatsiya/obhovorennia-osvitnikh-prohram/pershui-bakalavrskiy-riven-vyshchoi-osvity.html#osvitno-profesiina-prohrama-vydavnnycha-sprava-ta-redahuvannia-spetsialnosti-061-zhurnalistyka-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-vyshchoi-osvity-proiekt>). Також на сайті ЗВО розміщений календарний графік етапів затвердження змін до ОП (https://ij.kubg.edu.ua/images/phocagallery/Podii2020/obgovorennya_program/grafik_vsr.pdf), відповідно до якого передбачене обговорення проекту ОП з представниками всіх стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Позиція здобувачів врахована під час перегляду освітньої програми. Під час зустрічі студенти зазначили, що поінформовані про можливість надсилати свої пропозиції на сторінку гаранта, яка функціонує на сайті ЗВО через анкету (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfPJWum3bEdqHTx9bFJgOcagRwyQeNDotImyvuOEm4lmA8Svq/viewform>). Також студенти підтвердили свою обізнаність щодо проекту нової редакції ОП, який зараз обговорюється. Зокрема здобувачки Лозова Д. та Загоруй А. подали свої пропозиції щодо зменшення кількості кредитів та тривалості практики на 4 курсі і збільшення обсягу практики на третьому курсі. Студентки зазначили, що практика на 4 курсі розпочинається з 1 вересня, відтак розподіл студентів відбувається під час літніх канікул і це спричиняє певні незручності, також вони вважають за необхідне мати на 4 курсі більше аудиторних занять. Відповідні пропозиції відображені також в протоколі №6 засідання кафедри видавничої справи від 18.01.2021 року, який ЗВО надав на запит ЕГ. Під час зустрічі здобувачі також підтвердили, що вони беруть участь в засіданнях кафедри. Крім того, студенти мають можливість висловлювати свої зауваження під час щорічного опитування «Викладач очима студентів». Також було проведено анонімне опитування студентів 4 курсу щодо рівня їхньої задоволеності новою моделлю практики, яка передбачає можливість керівникам від баз практики окрім тих завдань, які передбачені в програмі практики, давати студентам індивідуальні завдання. За результатами опитування, майже 63% опитаних позитивно (на 9 та 10 балів з 10) оцінили модель практики. Під час зустрічі студенти поінформували, що вони мають можливість звернутися із своїми пропозиціями безпосередньо до ректора, написавши на його особисту електронну скриньку. До проекту обговорення змін до освітніх програм залучені і представники студентського самоврядування. Зокрема, цей факт під час зустрічі із представниками студентського самоврядування підтвердила Т. Федик, яка є Президентом Студентського парламенту університету та членом Вченої ради університету. За її словами, до Вченої

ради входять також 6 обраних представників від студентства з різних структурних підрозділів. Вони беруть участь у всіх засіданнях Вченої ради і залучені до обговорення та оновлення освітніх програм.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці залучені до процесу забезпечення якості ОП як партнери на багатьох етапах. Зокрема, їх залучають до обговорення результатів проходження практики студентів. Цей факт стейкхолдери підтвердили під час зустрічі з ЕГ. Також роботодавців запрошують як членів ЕК під час захистів кваліфікаційних проектів (наприклад, директорка з розвитку видавництва «Баланс Бізнес Букс» Т. Верба), а також як спікерів вебінарів для студентів (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/podii/1816-zustrich-studentiv-z-prezydentom-hromadskoi-spilky-ukrainska-asotsiatsiia-vydavstv-i-knyhorozpovsiudzhuvachiv.html>). Обговорення ОП відбувається як під час персонального спілкування із Гарантом ОП, керівництвом кафедри та НПП, так і в контексті щорічних круглих столів з роботодавцями, під час яких обговорюють перспективи та проблеми функціонування видавничої галузі, можливості для подання спільних грантових заявок, заходи та необхідні зміни для максимального наближення освітніх можливостей до практичних потреб галузі. Факт проведення таких круглих столів під час зустрічі підтвердили роботодавці, також ця інформація розміщена на сайті кафедри (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/podii/1429-2020-03-27-19-14-48.html>). Для реалізації ОП створена Рада роботодавців (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/seksiia-rady-robotodavstv.html>), до складу якої входять Верба Т. М. – директор з розвитку видавництва «Баланс Бізнес Букс»; Красуцька І. В. – директор УОВЦ «Оріон» та Добровольська А. - Директор видавничої компанії ДП «Експрес-об'ява». Представники Ради роботодавців під час зустрічі підтвердили свою участь в обговоренні необхідних змін до ОП, які були внесені у 2020 році. Зокрема, запропоновані стейкхолдерами зміни стосувались моделі практики та професійних навичок здобувачів. Рецензентами ОП є роботодавці: президент видавництва «Юрінком-Інтер» В. Ковальський; директор видавництва «Родовід» Л. Лихач; директор з розвитку видавництва «Баланс Бізнес Букс» Т. Верба; голова УАВК О. Афонін (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-41-26/navchalno-metodychna-robotota.html>). Під час зустрічі із стейкхолдерами голова УАВК О. Афонін підтвердив також обізнаність та залученість роботодавців до обговорення нового проекту ОП. Відгукуючись про рівень підготовки студентів ОП, роботодавці високо оцінили практичні знання та вміння студентів, наголосили на їхній готовності до роботи у видавництві.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО наявна практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху випускників. За це відповідальний НМЦ стандартизації та якості освіти (<https://kubg.edu.ua/struktura/pidrozdzili/2013-09-04-07-56-09/pro-pidrozdzil.html>). Також на сайті кафедри створена рубрика «Клуб випускників», де можна пройти опитування. В анкеті випускників просять вказати свої дані, місце працевлаштування, а також пропозиції щодо вдосконалення та оновлення освітньої програми «Видавнича справа та редагування» (docs.google.com/forms/d/149kbRStLka_kyslZUOFYiSsdAef83kneMyCarY3FcqU/viewform?edit_requested=true&gxids=7628#responses). Під час зустрічі випускники підтвердили свою участь у таких опитуваннях. У рубриці «Клуб випускників» також розміщені портфоліо 9 випускників, кожен з яких досягнув успіху у професійній сфері. Також випускниця О. Захарчук, яка навчалась за попередньою освітньою програмою на кафедрі видавничої справи і закінчила навчання у 2016 році зазначила, що представники кафедри організували зустріч із випускниками та запитували їхній фідбек. У новій освітній програмі 2017 року випускники рекомендували збільшити кількість кредитів для практики та вивчення іноземної мови. Побаження випускників були враховані. Випускник Фруктов М. додав, що тих кометенцій, які він отримав під час навчання йому було достатньо для того, щоб влаштуватись на роботу у видавництво «Баланс Бізнес букс», де він працює вже п'ятий рік. Також він бере участь у круглих столах, які щорічно проводяться на ОП та виступає спікером на он-лайн зустрічах зі студентами. Для швидкої комунікації зі студентами та випускниками кафедри видавничої справи створений телеграм-канал, де випускники часто діляться інформацією щодо вакансій зі спеціальності. Випускниця Ільїна В., яка працює у видавництві «Небо» зазначила, що своє місце роботи вона знайшла завдяки викладачці кафедри, яка позначила студентку під дописом про вакансію у соціальній мережі Фейсбук. Випускник О. Кантур розповів, що навчається в аспірантурі і звертався до керівництва кафедри видавничої справи з проханням допомогти йому спробувати себе у ролі викладача, і його влаштували викладачем за сумісництвом на чверть ставки. Типові траєкторії працевлаштування випускників – це видавництва, креативні агенції, приватні компанії, органи місцевого самоврядування.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час експертизи підтверджено систематичну взаємодію ВСЗЯ з усіма стейкхолдерами та врахування їхніх побажань. У ЗВО цю діяльність координує центр стандартизації та якості освіти (<https://cutt.ly/UzR3YNU>). Для виявлення недоліків та слабких місць ОП ЗВО періодично проводить опитування студентів «Викладач очима студентів», кафедра організовує круглі столи зі стейкхолдерами, зокрема з випускниками та роботодавцями. До

участі у засіданнях кафедри залучають також здобувачів вищої освіти та обговорюють їхні пропозиції та зауваження. Враховані пропозиції беруться до уваги для внесення змін до ОП. Цей факт підтверджено під час зустрічей з роботодавцями, здобувачами освіти та випускниками. Рішення про внесення змін до чинної ОП обговорюється на засіданні кафедри та відображається у протоколі (зокрема, протокол №6 засідання кафедри видавничої справи від 18.01.2021 року, наданий ЗВО на запит ЕГ). Серед внесених змін – збільшена кількість кредитів на практику та курс «Англomовний дискурс», що було зумовлено побажаннями випускників, нова модель практики, яка передбачає індивідуальні завдання практикантам від керівників баз практики, уточнення переліку та формування компетентностей випускника (протокол №6 засідання Вченої ради Інституту журналістики від 14.04.2020р., наданий ЗВО на запит ЕГ). Новий проект змін до ОП передбачає врахування пропозиції здобувачів вищої освіти та стейкхолдерів щодо збільшення кредитів практики на 3 курсі та зменшення на 4 курсі, що було розглянуто на засіданні кафедри 18.01.2021 р. (протокол №6).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та редагування» проходить акредитацію вперше. Водночас завідувач НМЦ стандартизації та якості освіти Леонтєва О. під час зустрічі зазначила, що на цій спеціальності вже були акредитовані інші ОП, і в цій ОП враховані рекомендації щодо уточнення програмних результатів навчання у робочих програмах. Загальні рекомендації по університету стосувались унормування процесу опитування і оприлюднення результатів опитування на сайті ЗВО. Раніше результати опитувань обговорювали на засіданнях кафедр, інститутів та на ректораті, проте не оприлюднювали на сайті. Наразі результати опитування оприлюднені в звіті ректора щодо рівня задоволеності викладання (https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/rektorat/zvity_2020/zvit-rekora-2020.pdf), також конкретні показники рейтингів НПП містяться на сайті ЗВО (http://rg.kubg.edu.ua/registry/teacher_students_rating). За словами О. Леонтєвої, вже розроблено проект положення про проведення опитування в Київському університеті імені Бориса Грінченка. На даний час цей проект перебуває на етапі обговорення.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО толерують поняття корпоративної культури, коли всі працюють однією командою. Цей факт підтвердила під час зустрічі завідувач НМЦ стандартизації та якості освіти Леонтєва О. За її словами, в ЗВО налагоджена виконавча дисципліна та розвинена корпоративна пошта, коли кожен може писати будь-кому листа із запитаннями. Також організована комунікація зі здобувачами вищої освіти. Таке спілкування відбувається на всіх рівнях, зокрема на рівні ректора. У нього впродовж року заплановані зустрічі із здобувачами освіти різних курсів для того, щоб дізнатись про проблеми студентів. До такого виду комунікації залучені усі проректори, щоб обговорити і оперативно відреагувати на будь-які проблеми, які турбують здобувачів. Можливість безпосереднього спілкування з ректором підтвердили під час зустрічі також здобувачі освіти. Формуванню культури якості сприяє постійна комунікація зі стейкхолдерами у вигляді опитувань, залучення роботодавців до навчального процесу, організація круглих столів тощо. Процедури внутрішнього забезпечення якості освіти реалізуються на кількох рівнях. На кафедральному рівні – за участі робочої групи, гаранта, НПП та керівництва кафедрою. Далі на рівні Інституту журналістики, зокрема під час засідань Вченої ради Інституту журналістики. Також до процедури формування культури якості в академічній спільноті ЗВО залучені проректор з науково-методичної та навчальної роботи, проректор з наукової роботи, проректор з науково-педагогічної та міжнародної діяльності. В їхньому підпорядкуванні функціонують НМЦ стандартизації та якості освіти (<https://cutt.ly/5zR4bl5>), який займається мониторингом та аналізом якості освітніх програм, розробляє напрями вдосконалення освітнього процесу в університеті, здійснює експертизу освітніх програм та навчальних планів щодо їх відповідності встановленим вимогам. НМЦ акредитації та ліцензування (<https://cutt.ly/czR4LB3>) планує та організовує роботу щодо проведення процедур ліцензування та акредитації, надає інформаційно-консультативну та методичну допомогу структурним підрозділам Університету, здійснює супровід акредитаційних справ у Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, НМЦ досліджень, наукових проектів та програм (<https://cutt.ly/WzR7tX6>), НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти (<https://cutt.ly/mzR7WGr>) та інші. Представники цих структурних підрозділів під час зустрічі підтвердили свою залученість до формування культури якості у ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Забезпечення процедури формування якості функціонує на різних рівнях. Зокрема, здобувачів залучають до засідання кафедри та Вченої ради Інституту журналістики, також щорічно на рівні ЗВО проводять анкетування «Викладач очима студентів». 2. Відбувається постійна комунікація зі стейкхолдерами. Роботодавці беруть безпосередню участь як в навчальному процесі шляхом рецензування кваліфікаційних проектів, участі в ДЕК, в звітних конференціях щодо практики, так і в круглих столах, які відбуваються щороку. Також стейкхолдери

підтвердили врахування їхніх пропозицій під час оновлення ОП. 3. Вдосконаленню ОП сприяє комунікація з випускниками кафедри. Зокрема, створено «Клуб випускників», де вони мають можливість заповнити анкету, в якій вказати свої пропозиції щодо удосконалення ОП. Про відкритість ЗВО до пропозицій свідчить також функція безпосереднього спілкування з ректором університету за допомогою електронної пошти та із гарантом ОП через сторінку гаранта на сайті кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1. На сайті ЗВО не відображено зведеної інформації по кафедрі про результати опитування «Викладач очима студентів». 2. Не представлено позиції НПП, які працюють на ОП щодо рівня їхнього задоволення навчальним процесом та рекомендацій для його покращення. Така комунікація на кафедрі відбувається, але результати її не репрезентовано. Рекомендація: Оприлюднити на сайті ЗВО зведену інформацію про результати опитування «Викладач очима студентів», яка б відображала показники конкретних викладачів і кафедр.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони, а також з урахуванням наявних слабких сторін, експертна група дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Виходячи із аналізу документів, зустрічей із НПП, здобувачами, адміністративним персоналом, представниками студентського самоврядування, випускниками, вважаємо, що ОП цілком відповідає Критерію 8 за рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз відомостей про самооцінювання та документів, які оприлюднені на офіційному веб-сайті в реєстрі нормативної бази (<https://tinyurl.com/kubg-norm>) показав, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка визначені чітко і зрозуміло, є доступними для них та послідовно дотримуються. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти експертна група переконалася у поінформованості студентів щодо їх прав та обов'язків та про те, куди можна звернутись для захисту своїх прав та інтересів (керівництво ЗВО, викладачі кафедри, студентське самоврядування та профспілка). Студенти запевнили експертну групу в тому, що необхідності звернення за захистом своїх прав та інтересів не виникало, оскільки відсутні конфліктні ситуації.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На зустрічах із гарантом ОП та академічним персоналом експертна група дізналася, що проект ОП на етапі розробки 2017 року не був оприлюднений на офіційному веб-сайті університету, оскільки така вимога була відсутня, однак, пройшов обговорення з усіма стейкхолдерами, що було підтверджено на зустрічах зі здобувачами, роботодавцями та випускниками. Також, триває обговорення нової редакції ОП «Видавнича справа та редагування» (<https://tinyurl.com/y3lktf84>), створено окрему сторінку гаранта, яка передбачає можливість конфіденційного контакту зі стейкхолдерами (<https://cutt.ly/nz1o2Hd>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті Київського університету імені Бориса Грінченка оприлюднена точна і достовірна інформація про освітню програму (<https://cutt.ly/oxbgXpo>), у тому числі зі змінами (<https://cutt.ly/Ixbg094>) та навчальний план (<https://cutt.ly/Vxbht9A>). Нині на офіційному сайті перебуває нова редакція ОП, яка проходить процес публічного обговорення (<https://ij.kubg.edu.ua/informatsiya/obhovorennia-osvitnikh-prohram/pershui-bakalavrskiy-riven-vyshchoi-osvity.html>). Університет вчасно оприлюднює достовірну інформацію про основні цілі й програмні результати навчання, репрезентовано робочі програми робочих дисциплін, каталог вибіркових компонентів. Доступними й зрозумілими є правила прийому на навчання, в тому числі й іноземних студентів (цінно, що офіційний сайт університету має й англomовну версію). Уся інформація подана в обсязі, цілком достатньому для інформування стейкхолдерів та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими для учасників освітнього процесу та знаходяться у вільному доступі на офіційному веб-сайті ЗВО. 2. Створена «Сторінка гаранта», на якій можна знайти необхідну інформацію про ОП, а також є можливість контакту зі стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків ОП у контексті відповідності Критерію 9 не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП «Видавнича справа та редагування» цілком відповідає Критерію 9. ЗВО чітко й оперативно оприлюднює інформацію на офіційному сайті, доводить її до відома всіх заінтересованих осіб.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Супрун Володимир Миколайович

Члени експертної групи

Кіца Мар`яна Олегівна

Сидорук Анастасія Романівна